

REMISSVAR

Rättssekretariatet
Karin Bergh
Karin.Bergh@Kammarkollegiet.se
08-700 06 57

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
ju.L4@regeringskansliet.se

Remissvar gällande betänkandet Säkerhetsprövningar – nya regler (SOU 2024:88)

Er referens: Ju2024/02620

Sammanfattning

Kammarkollegiet tillstyrker i huvudsak förslagen i betänkandet. Mot bakgrund av att en del förslag och konsekvenser av förslagen behöver utredas ytterligare kan Kammarkollegiet för närvarande inte tillstyrka förslagen i avsnitt 10 och 11.

Avsnitt 7 Överväganden om säkerhetsprövningen

Kammarkollegiet tillstyrker utredningens förslag i avsnittet. Beträffande avsnittets förslag och bedömningar förtydligar Kammarkollegiet följande.

En utmaning är att nuvarande reglering i säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen är knapphändig. En annan utmaning är att hanteringen bland annat förutsätter att verksamhetsutövarna tar del av Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd och den myndighetens vägledning för att bedöma vad som bör övervägas vid en säkerhetsprövning. Kammarkollegiet instämmer därför i utredningens bedömning om att grundutredningens omfattning bör vara författningsreglerad. I den föreslagna regleringen används ordet *bör* i stället för *ska* (12 a §). Detta ordval kan visserligen medföra risk för otydlighet och variation särskilt när föreslagna regleringen även innehåller *punkten h, andra i säkerhetshänseende relevanta omständigheter*. Som utredningen noterar är det emellertid avgörande att såväl omfattningen av en säkerhetsprövning som själva prövningen i sak sker utifrån behovet i det enskilda fallet. I sammanhanget behöver även beaktas bland annat uppgifterna eller arbetet i fråga, aktuell säkerhetsklass, åtkomsten till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller säkerhetskänslig verksamhet i övrigt. Regleringen behöver således vara utformad som ett tydligt stöd vid tillämpningen samtidigt som utformningen och innehållet i prövningen behöver vara lämplig och välavvägd för att verksamhetsutövarna ska kunna göra den personutredning som krävs beroende av klassningsnivå och verksamhet. Mot denna

bakgrund anser Kammarkollegiet att den föreslagna utformningen är vid en helhetsbedömning välvägd och lämplig. Detsamma gäller innehållet i prövningen. Kammarkollegiet ser därför således positivt på utredningens förslag som förtydligar vad en säkerhetsprövning ska innehålla och hur den ska genomföras. Kammarkollegiet instämmer vidare i bedömningen rörande ansvar för att relevanta uppgifter inhämtas eller lämnas.

Avsnitt 8 Säkerhetsprövningsbeslut

Kammarkollegiet tillstyrker utredningens förslag i detta avsnitt.

Avsnitt 9 Avstängning av statligt anställda

Kammarkollegiet tillstyrker förslagen i avsnitt 9. Kammarkollegiet delar även utredningens bedömning att det bör införas en uttrycklig lagreglering om möjlighet att stänga av en statligt anställd om han eller hon vid en säkerhetsprövning inte ansetts lämplig från säkerhetssynpunkt att delta i den säkerhetskänsliga verksamheten.

Avsnitt 10 Överprövning av säkerhetsprövningsbeslut och avsnitt 11 En myndighet för överprövning av säkerhetsprövningsbeslut

Kammarkollegiet ifrågasätter inte att det kan finnas skäl för att införa en viss överprövningsmöjlighet av säkerhetsprövningsbeslut även med beaktande av de risker som kan finnas för spridning av information och för skyddsvärden. Som utredningen konstaterar behöver en rad frågor utredas ytterligare. Det gäller till exempel frågan om det bör finnas undantag från den föreslagna rätten för arbetstagare att få överklaga ett säkerhetsprövningsbeslut och vilka regler som bör gälla för förfarandet hos den nämndmyndighet som ska överpröva ärenden. Eftersom frågorna behöver utredas ytterligare saknas också konsekvensanalyser och kostnadsberäkningar.

Det är oklart hur många beslut det kan röra sig om som kommer att överklagas av redan anställda personer som fått ett säkerhetsprövningsbeslut som gått personen emot. Det behöver även utredas om den som sökt en tjänst och inte bedömts lämplig från säkerhetssynpunkt ska kunna överklaga säkerhetsprövningsbeslutet.

Utredningen föreslår vidare att det inrättas en ny nämndmyndighet med uppdrag att överpröva säkerhetsprövningsbeslut. Kammarkollegiet utför administrativa och handläggande uppgifter åt ett flertal nämnder. Kammarkollegiets roll och insats varierar beroende på nämndernas olika uppdrag och storlek och därmed kostnaderna för myndighetens stöd till nämnderna. Kammarkollegiet kan konstatera att utredningen inte gjort några kostnadsberäkningar gällande den föreslagna nya

nämndmyndigheten. Kammarkollegiet anser att det utifrån befintligt underlag inte är möjligt att bedöma kostnaderna för en nämndmyndighet och därmed är det inte heller möjligt att bedöma om det är rimligt att inrätta en särskild myndighet för överprövning av säkerhetsprövningsbeslut. Kammarkollegiet kan därför inte på befintligt underlag tillstyrka förslaget om en ny nämndmyndighet.

Även övriga förslag i dessa avsnitt behöver utredas ytterligare och bedömas samlat. Till skillnad från utredningen anser Kammarkollegiet att det inte går att ta ställning till om det bör införas en överprövningsmöjlighet av vissa säkerhetsprövningsbeslut innan de nämnda frågorna har utretts närmare. Kammarkollegiet kan därför utifrån befintligt utredningsunderlag inte tillstyrka övriga förslag i avsnitt 10 och 11.

I detta ärende har generaldirektören Anne Vadasz Nilsson beslutat och juristen Karin Bergh varit föredragande. I beredningen har även avdelningscheferna Martin Sundelius och Helén Björkman, chefsjuristen Solmaz Fadai Vikström samt säkerhetschefen Evert Olén deltagit.

Beslutet har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.